

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ
3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้กำลังศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ
4. เสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

1. ประชากรสัมภาษณ์ จำนวน 11 คน ประกอบด้วยผู้ริเริ่มโครงการฯ ผู้บริหารสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 491 คน ได้แก่
 - 2.1 ผู้บริหารของสถาบันราชภัฏ จำนวน 124 คน ได้แบบสอบถามคืน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.30
 - 2.2 นักศึกษาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ จำนวน 137 คน ได้แบบสอบถามคืน 119 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.86
 - 2.3 อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในโครงการฯ จำนวน 137 คน ได้แบบสอบถามคืน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.29
 - 2.4 ผู้สำเร็จการศึกษาของโครงการฯ จำนวน 41 คน ได้แบบสอบถามคืน 41 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.5 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 41 คน ได้แบบสอบถามคืน 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.36

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า แบบกำหนดตัวเลขเป็น 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ และโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของทั้งสองโครงการ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยศึกษาเอกสารบทความ งานวิจัย และความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์แล้วนำมาวิเคราะห์รายละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการฯ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและความประพฤติ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารของสถาบันราชภัฏ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้กำลังศึกษาอยู่ในโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

ชุดที่ 4 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

ชุดที่ 5 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษา โดยทุนโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินโครงการฯ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หากจำนวนความถี่ในการให้ความคิดเห็นเดียวกัน แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบโครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย

โครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า ทั้งสองโครงการฯ มีนโยบายที่เหมือนกันคือ ให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่บุคคลทั่วไป เพื่อเป็นอาจารย์ของสถาบันโดยเน้นในสาขาวิชาที่ขาดแคลนเป็นหลัก วัตถุประสงค์ของโครงการฯ ทั้งของทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏมุ่งที่จะผลิตและปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ทั้งนี้บุคคลที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ และการเข้าสู่โครงการฯ ต้องเป็นไปตามขั้นตอน เริ่มจากการสมัครสอบคัดเลือก ซึ่งทั้งสองโครงการฯ จะคัดเลือกบุคคลที่มีสติปัญญาดี หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ เมื่อผ่านการคัดเลือกจะต้องทำสัญญากับเจ้าของโครงการฯ โดยมีข้อผูกพันในการรับทุนว่าต้องเป็นอาจารย์ในสถาบันที่ให้ทุนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 เท่า ของจำนวนปีที่รับทุนสำหรับข้อแตกต่างของโครงการฯ นี้ ระหว่างสถาบันราชภัฏกับทบวงมหาวิทยาลัยที่เด่นชัดคือเรื่อง ผู้รับทุน โครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏจัดสรรทุนให้แก่บุคคลทั่วไป มี 2 ประเภทคือ ทุนระยะยาว (ระดับปริญญาตรีศึกษาต่อเนื่องจนสำเร็จหลักสูตรระดับปริญญาโท) ปีละ 25 ทุน และทุนระยะเร่งรัด (ปริญญาโท) ปีละ 25 ทุน ส่วนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัยจัดสรรทุนให้แก่บุคคลทั่วไปและอาจารย์ในสังกัดสถาบัน ปีละ 40-50 ทุน ขึ้นกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ แบ่งเป็นทุนให้ศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก อัตรารายจ่ายอุดหนุนการศึกษา ที่จัดสรรให้ของสถาบันราชภัฏจ่ายเป็นเงินก้อนตามระดับการศึกษาที่ได้รับทุน ในส่วนของทบวงมหาวิทยาลัยการจัดสรรอัตรารายจ่ายอุดหนุนการศึกษา จะแบ่งเป็นรายละเอียดย่อย ๆ โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวรายเดือน ค่าหนังสือ ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษา สำหรับยอดเงินของทบวงมหาวิทยาลัยจะมากกว่าสถาบันราชภัฏมาก และมี ลักษณะการดำเนินงาน ที่แตกต่างกันในรายละเอียดย่อย ๆ เช่น ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ขั้นตอนการดำเนินงาน สำหรับ ผลผลิตของโครงการฯ ของสถาบันราชภัฏเริ่มโครงการฯ ปีการศึกษา 2537 ได้จัดสรรทุนทั้งหมด 200 ทุน และมีผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานชดใช้ทุนจำนวน 41 คน โครงการฯ ของทบวงมหาวิทยาลัยเริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2520 จนถึงปี 2536 ได้จัดสรรทุนทั้งหมด 1,552 ทุน และมีผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานชดใช้ทุนจำนวน 788 คน

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มโครงการฯ ผู้บริหารสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน สภาพและปัญหาในการดำเนินงานของโครงการฯ แนวทางในการพัฒนาโครงการฯ สรุปได้ดังนี้

โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ เป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ในสถาบันราชภัฏได้ผลในระดับหนึ่ง กล่าวคือบางสถาบันผู้บริหารเพิกเฉยในการสรรหาผู้รับทุน ทำให้ได้ผู้รับทุนไม่ตรงตามสาขาที่ต้องการ สำหรับนโยบายของโครงการฯ ที่กำหนดไว้เหมาะสมต่อการดำเนินงาน ทำให้ได้คนเก่ง คนดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและเป็นความต้องการของสถาบันราชภัฏ

ปัญหาและอุปสรรคของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏที่พบคือ อัตรাজินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อย งบประมาณในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคฤดูร้อนไม่เพียงพอ นักศึกษาทุนระยะยาว (ปริญญาตรีศึกษาต่อเนื่องจนสำเร็จตามหลักสูตรปริญญาโท) เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาที่ไม่ตรงกับความต้องการของสถาบันราชภัฏ

ความคาดหวังต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏมีผลการเรียนดี มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู มีคุณธรรมและความประพฤติดี มีความสุภาพ อ่อนน้อม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา

แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนอัตรাজินทุนอุดหนุนการศึกษาให้มากขึ้น ขยายโครงการโดยจัดสรรทุนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก อาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏเข้าโครงการได้ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประจำและต่อเนื่อง นับอายุราชการในวันแรกที่เข้าเป็นนักศึกษาทุนของโครงการ ให้นักศึกษาทุนของโครงการช่วยงานคณะวิชาในระหว่างปิดภาคเรียน

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการดำเนินงานจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษาในโครงการฯ และผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ พบว่า อัตรাজินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อย ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการศึกษาเล่าเรียน ไม่ทันเวลาหรือความต้องการ การประชาสัมพันธ์โครงการฯ เล่าช้า ไม่ทั่วถึง ไม่มีคณะทำงานประจำและต่อเนื่อง และข่าวสารในเรื่องการบรรจุล่าช้ามาก

**ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเกี่ยวกับโครงการครุทายาทยะระดับ
อุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ**

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการครุทายาทยะระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏในด้านบริบทอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56-4.33 ในด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ ความคิดเห็นของผู้บริหารส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.79-4.36 ผู้บริหารมีความคิดเห็นในเรื่องอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาในระดับปานกลาง ส่วนด้านกระบวนการดำเนินงานผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการครุทายาทยะระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏในด้านบริบทอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ นักศึกษาของโครงการฯ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในเรื่องของอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง สำหรับด้านกระบวนการดำเนินงานนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

3. อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องของการกำหนดคุณสมบัติของผู้รับทุนต้องมีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู สำหรับเรื่องอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ส่วนด้านบุคลิกภาพในการเป็นอาจารย์ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน

4. ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านบริบทของโครงการฯ และด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก แต่ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องของอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษา ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง

5. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพในการเป็นอาจารย์ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ เจตคติต่อวิชาชีพครู และคุณธรรมจริยธรรมของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษาในโครงการฯ อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในโครงการฯ ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น สรุปได้ดังนี้

บริบท

ลำดับความคิดเห็น	ผู้บริหาร สถาบันราชภัฏ	นักศึกษา ในโครงการฯ	ผู้สำเร็จการศึกษาจาก โครงการฯ
ลำดับ 1	นโยบายที่จัดให้นักศึกษา ที่เรียนดีได้เป็นอาจารย์ใน สถาบันราชภัฏเมื่อสำเร็จ การศึกษา ($\bar{X}=4.33$)	สาขาวิชาที่ได้รับการจัด สรรทุนที่ขาดแคลนเป็น สาขาวิชาที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.24$)	ผู้รับทุนในระดับปริญญาตรี : ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายด้วย คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 ($\bar{X}=4.27$)
ลำดับ 2	ผู้รับทุนในระดับปริญญาตรี : ต้องเป็นผู้สำเร็จการ ศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายด้วยคะแนน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 ($\bar{X}=4.28$)	นโยบายที่จัดให้นักศึกษา เรียนดีได้เป็นอาจารย์ใน สถาบันราชภัฏเมื่อสำเร็จ การศึกษา ($\bar{X}=4.23$)	นโยบายที่จัดให้นักศึกษาที่ เรียนดีได้เป็นอาจารย์ใน สถาบันราชภัฏเมื่อสำเร็จการ ศึกษา ($\bar{X}=4.22$)
ลำดับ 3	ผู้รับทุนในระดับปริญญา โท : ต้องเป็นผู้สำเร็จการ ศึกษาระดับ ปริญญาตรี ด้วยคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำ กว่า 2.75 ($\bar{X}=4.27$)	แนวทางการดำเนินงาน ของโครงการฯ ทำให้ สถาบันราชภัฏได้อาจารย์ ตามต้องการ ($\bar{X}=4.21$)	สาขาวิชาที่ได้รับการจัดสรร ทุนที่ขาดแคลนเป็นสาขาวิชา ที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.10$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยนำเข้า

ลำดับความคิดเห็น	ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ	นักศึกษาในโครงการฯ	อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ
ลำดับ 1	การกำหนดให้ผู้รับทุนโครงการฯ ต้องมีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพครู ($\bar{X}=4.36$)	การกำหนดให้ผู้รับทุนโครงการฯ ต้องมีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ($\bar{X}=4.39$)	การกำหนดให้ผู้รับทุนโครงการฯ ต้องมีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ($\bar{X}=4.68$)	การกำหนดให้ผู้รับทุนโครงการฯ ต้องมีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ($\bar{X}=4.78$)	การกำหนดให้ผู้รับทุนโครงการฯ ต้องมีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ($\bar{X}=4.27$)
ลำดับ 2	การคัดเลือกและสอบคัดเลือกสามารถคัดคนที่มีความรู้ความสามารถสูง ความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ได้ตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=3.98$)	มีความยุติธรรมในการสอบคัดเลือก ($\bar{X}=3.81$)	เป้าหมายในการคัดเลือกและสอบคัดเลือกที่ว่าสามารถคัดคนที่มีความรู้ความสามารถสูง ความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ขณะนี้ทำได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ($\bar{X}=3.93$)	เป้าหมายในการคัดเลือกและสอบคัดเลือกที่ว่าสามารถคัดคนที่มีความรู้ความสามารถสูง ความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ขณะนี้ทำได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ($\bar{X}=3.81$)	สามารถแจ้งผลการสอบคัดเลือกได้รวดเร็ว ($\bar{X}=3.68$)
ลำดับ 3	มีความยุติธรรมในการคัดเลือก ($\bar{X}=3.94$)	วิธีการสัมภาษณ์ผู้รับทุนมีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.78$)	อัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาที่จัดให้ผู้รับทุนระดับปริญญาตรีปีละ 24,000 บาท ($\bar{X}=2.76$)	อัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาที่จัดให้ผู้รับทุนระดับปริญญาตรีปีละ 24,000 บาท ($\bar{X}=3.02$)	การคัดเลือกและสอบคัดเลือกสามารถคัดคนที่มีความรู้ความสามารถสูง ความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครูได้ตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=3.64$)

กระบวนการดำเนินงาน

ลำดับความ คิดเห็น	ผู้บริหาร สถาบันราชภัฏ	นักศึกษา ในโครงการฯ	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ผู้สำเร็จการศึกษา จากโครงการฯ
ลำดับ 1	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนของนักศึกษาในโครงการฯ ช่วยเสริมทักษะทางด้านความรู้ เทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะได้มาก (\bar{X} = 3.85)	โครงการฯ นี้เน้นพัฒนาให้ผู้รับทุนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู (\bar{X} = 4.00)	อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้านวิชาการรวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นนักศึกษาในโครงการฯ (\bar{X} = 3.65)	อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้านวิชาการพร้อมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นนักศึกษาในโครงการฯ (\bar{X} = 3.71)	โครงการฯ นี้เน้นพัฒนาให้ผู้รับทุนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู (\bar{X} = 3.95)
ลำดับ 2	วิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้แก่นักศึกษาในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนมีความเหมาะสม (\bar{X} = 3.81)	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนของนักศึกษาในโครงการฯ ช่วยเสริมทักษะทางด้านความรู้ เทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะได้มาก (\bar{X} = 3.85)	โครงการฯ นี้เน้นพัฒนาให้ผู้รับทุนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู (\bar{X} = 3.63)	มีการเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้แก่นักศึกษา (\bar{X} = 3.56)	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนของนักศึกษาในโครงการฯ ช่วยเสริมทักษะทางด้านความรู้ เทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะได้มาก (\bar{X} = 3.68)
ลำดับ 3	โครงการฯ นี้เน้นพัฒนาให้ผู้รับทุนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู (\bar{X} = 3.75)	วิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้แก่นักศึกษาในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนมีความเหมาะสม (\bar{X} = 3.82)	มีการเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้แก่นักศึกษา (\bar{X} = 2.91)	โครงการฯ นี้ให้ความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้รับทุน (\bar{X} = 3.27)	วิทยากรที่เชิญมาให้ความรู้แก่นักศึกษาในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนมีความเหมาะสม (\bar{X} = 3.61)

ความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ลำดับความคิดเห็น	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
ลำดับ 1	สามารถนำความรู้ความ สามารถมาประยุกต์ใช้ใ การเรียนได้ดี (\bar{X} =4.15)	รู้จักแก้ไขปรับปรุงและ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ (\bar{X} =4.17)	มีการเตรียมการสอน (\bar{X} =4.40)
ลำดับ 2	รู้จักแก้ไขปรับปรุงและ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ (\bar{X} =4.11)	กล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างถูกต้องเหมาะสม (\bar{X} =4.15)	กล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความสามารถในการ ใช้ภาษาได้ถูกต้อง (\bar{X} =4.23)
ลำดับ 3	กล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างถูกต้องเหมาะสม (\bar{X} =4.06)	มีการคิดแก้ปัญหาอย่าง มีระบบและตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล และ สามารถนำความรู้ความ สามารถมาประยุกต์ใช้ กับการเรียนได้ดี (\bar{X} =4.12)	มีความรู้สึกซึ่งในเนื้อหา วิชาที่รับผิดชอบสอน (\bar{X} =4.20)

บุคลิกภาพในการเป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา

ลำดับความคิดเห็น	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
ลำดับ 1	มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ (\bar{X} =4.42)	กริยามารยาทและความ ประพฤติเหมาะสม (\bar{X} =4.44)	แต่งกายเหมาะสม (\bar{X} =4.60)
ลำดับ 2	มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น (\bar{X} =4.38)	มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ (\bar{X} =4.41)	กริยามารยาท และความ ประพฤติเหมาะสม (\bar{X} =4.46)
ลำดับ 3	กริยามารยาท และความ ประพฤติเหมาะสม (\bar{X} =4.35)	ประพฤติตนเป็นแบบ อย่างที่ดี (\bar{X} =4.39)	มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ (\bar{X} =4.43)

มนุษย์สัมพันธ์

ลำดับความคิดเห็น	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
ลำดับ 1	มีความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น (\bar{X} =4.36)	มีความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น (\bar{X} =4.39)	เต็มใจปฏิบัติตามมติของ ส่วนรวม (\bar{X} =4.40)
ลำดับ 2	เต็มใจปฏิบัติตามมติของ ส่วนรวม (\bar{X} =4.29)	ยอมรับฟังความคิดเห็น และข้อโต้แย้งของผู้อื่น (\bar{X} =4.37)	มีความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และ เป็นผู้ตามที่ดี (\bar{X} =4.29)
ลำดับ 3	ยอมรับฟังความคิดเห็น และข้อโต้แย้งของผู้อื่น (\bar{X} =4.26)	เต็มใจปฏิบัติตามมติ ของส่วนรวม (\bar{X} =4.32)	มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน (\bar{X} =4.23)

เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ลำดับความคิดเห็น	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
ลำดับ 1	มีความรักและศรัทธาใน อาชีพครู (\bar{X} =4.44)	มีความรักและศรัทธาใน อาชีพครู (\bar{X} =4.44)	ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ (\bar{X} =4.46)
ลำดับ 2	มีความภาคภูมิใจที่ได้ ประกอบวิชาชีพครู (\bar{X} =4.43)	ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ยอมรับและมุ่งมั่นใน กระบวนการพัฒนา ปัญหา และมีความ ภาคภูมิใจที่ได้ประกอบ วิชาชีพครู (\bar{X} =4.39)	รู้หน้าที่ รู้สำนึกในความ เป็นครู ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ การงาน ยอมรับและมุ่ง มั่นในกระบวนการพัฒนา ปัญหา (\bar{X} =4.37)
ลำดับ 3	มีความผูกพันและเห็นคุณค่า ของการพัฒนาคน (\bar{X} =4.37)	พัฒนาตนเองให้มีความ ก้าวหน้าทางวิชาชีพ และมีความผูกพันและ เห็นคุณค่าของการ พัฒนาคน (\bar{X} =4.32)	พัฒนาตนเองให้มีความ ก้าวหน้าทางวิชาชีพ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ และมีความภาคภูมิใจที่ได้ ประกอบอาชีพครู (\bar{X} =4.34)

คุณธรรมและจริยธรรม

ลำดับความคิดเห็น	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาโท	อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
ลำดับ 1	มีความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.42$)	มีความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.54$)	มีความซื่อสัตย์ อุดมฐานะ ($\bar{X}=4.31$)
ลำดับ 2	มีความยุติธรรม ($\bar{X}=4.39$)	มีความเมตตา กรุณา ($\bar{X}=4.53$)	มีวินัย ($\bar{X}=4.29$)
ลำดับ 3	มีความเมตตา กรุณา และอดทน ($\bar{X}=4.37$)	มีความซื่อสัตย์ อุดมฐานะ ($\bar{X}=4.49$)	มีความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และความเมตตา กรุณา ($\bar{X}=4.26$)

ปัญหาและอุปสรรค

ลำดับความคิดเห็น	ผู้บริหาร สถาบันราชภัฏ	นักศึกษา ในโครงการฯ	ผู้สำเร็จการศึกษาจาก โครงการฯ
ลำดับ 1	อัตราเงินทุนอุดหนุนการ ศึกษาไม่เหมาะสม (62.9%)	อัตราเงินทุนอุดหนุนการ ศึกษาไม่เพียงพอสำหรับ ค่าใช้จ่าย (84.3%)	อัตราเงินทุนอุดหนุนการ ศึกษาไม่เพียงพอสำหรับ ค่าใช้จ่าย (90.2%)
ลำดับ 2	ไม่มีคณะทำงานประจำและ ต่อเนื่อง (59.5%)	การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน การศึกษาล่าช้าไม่ทัน เวลาหรือความต้องการ (78.5%)	การเบิกจ่ายเงินอุดหนุน การศึกษาล่าช้าไม่ทันเวลา หรือความต้องการ (68.3%)
ลำดับ 3	ไม่มีหลักสูตรลึกลงเฉพาะ สำหรับนักศึกษาใน โครงการฯ (56.0%)	การประชาสัมพันธ์ โครงการล่าช้า ไม่ทั่วถึง (68.6%)	ข่าวสารในเรื่องบรรจุ ล่าช้า มาก (61.0%)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาโครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอน ในสถาบันราชภัฏ

จากผลการวิจัย พบแนวทางสำหรับพัฒนาโครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ ดังนี้

4.1 ด้านบริบท

ผลการวิจัยด้านบริบทของโครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏพบว่า ในภาพรวมแล้ว นโยบาย วัตถุประสงค์ คุณสมบัติของผู้รับทุน เกณฑ์การรักษาสภาพนิสิต การรับราชการชดใช้ทุน สัญญาผูกพันการรับทุนและการทำสัญญาเข้าโครงการ คิดว่าผู้บริหารและผู้วางโครงการได้วางนโยบายไว้เหมาะสมแล้ว แต่มีปัญหาเรื่องของการจัดสรรทุน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

4.1.1 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลนของสถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง โดยทำเป็นแผนระยะยาว เพื่อวางแผนการผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของสถาบันราชภัฏให้มากที่สุด

4.1.2 เพิ่มจำนวนทุนให้มากขึ้น ซึ่งจากเดิมให้ทุนในระยะเร่งรัด (ปริญญาโท) ปีละ 25 ทุน และทุนระยะยาว (ปริญญาตรี ศึกษาต่อเนื่องจนสำเร็จหลักสูตรปริญญาโท ปีละ 25 ทุน) สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2540) ได้เสนอแนะว่าในการจัดสรรทุนแต่ละปีควรเป็นไปตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกลางพิจารณาตามความต้องการของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง จัดสรรเป็นรายปี โดยพิจารณาหลักการทดแทน จำนวนที่ปลดถ่ายแต่ละปีตามความเหมาะสม

4.1.3 เปิดโอกาสให้อาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏเข้าสู่โครงการได้ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้รับทุน ทำให้โครงการได้มีโอกาสในการคัดเลือกผู้รับทุน และได้ผู้รับทุนตรงตามสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของสถาบันราชภัฏ

4.1.4 ปรับขยายโครงการ โดยโครงการฯ ขยายทุนให้ถึงปริญญาเอก ยกเลิกการให้ทุนในระดับปริญญาตรี

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการวิจัยด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ พบว่า ในภาพรวมแล้วกระบวนการคัดเลือกและบรรจุมีความเหมาะสมในการคัดเลือกมีความโปร่งใส ได้บรรจุเป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏที่เลือกไว้เมื่อสำเร็จการศึกษา แต่มีปัญหาในเรื่องอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาที่จัดสรรให้แก่ผู้รับทุน ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

4.2.1 นับอายุราชการตั้งแต่วันที่เข้ามาเป็นนักศึกษารับทุนของโครงการครุทายาทยาระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

4.2.2 เพิ่มอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษา โดยจัดสรรค่าใช้จ่ายส่วนตัวให้เป็นรายเดือน ในส่วนของเงินค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษา ค่าฝึกปฏิบัติ เบิกจ่ายได้จริงตามที่สถานศึกษาเรียกเก็บ จัดสรรค่านั่งรถเป็นรายปีโดยมีวงเงินจำกัด

4.2.3 ปรับปรุงและแก้ไขระบบการจ่ายเงินทุนอุดหนุนการศึกษาให้เบ็ดเสร็จอยู่ในจุดเดียวกัน เพื่อให้ทันเวลาและความต้องการของผู้รับทุน

4.3 ด้านกระบวนการดำเนินงาน

ผลการวิจัยด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ พบว่า ในภาพรวมกระบวนการดำเนินงานที่วางไว้ทำให้โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏผลิตอาจารย์ให้แก่สถาบันราชภัฏได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่มีปัญหาในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การประสานงานระหว่างสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สถาบันราชภัฏและหน่วยงานผู้ผลิต การขาดแคลนบุคคลที่ทำหน้าที่ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

4.3.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏให้กว้างขวาง เพื่อให้ได้คนดีมีความรู้ ความประพฤติดี และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูมาสมัครเข้าโครงการ

4.3.2 ควรมีหน่วยงานซึ่งมีคณะกรรมการทำงานประจำรับผิดชอบในการดำเนินงานของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ เพื่อสะดวกในการบริหารงานการติดต่อขอคำปรึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การติดตามและประเมินการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ปัญหาให้ทันเวลาและเหตุการณ์ และการประสานงานโครงการฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3 ควรให้มีการประสานงานระหว่างสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สถาบันราชภัฏและสถาบันผู้ผลิตอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สถาบันที่ผลิตครูตามโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏได้ทราบและทำความเข้าใจสาระสำคัญและแนวทางการผลิต ตลอดจนนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาจากผลการวิจัย พบว่า ไม่ได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏทราบแต่เพียงว่านักศึกษาอยู่ในโครงการเท่านั้น

4.3.4 ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อน ควรเพิ่มงบประมาณในการฝึกอบรม แจ้งระยะเวลาในการจัดฝึกให้นักศึกษาทราบแต่เนิ่น ๆ เพื่อนักศึกษาเตรียมตัวได้ทันในการจัดฝึกอบรม ควรมีการหมุนเวียนสถานที่จัดฝึกอบรม จัดปีเว้นปี เน้นการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4.3.5 จัดให้นักศึกษาของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏได้มาฝึกงานในสถาบันราชภัฏ โดยให้ฝึกในคณะวิชาที่สังกัดเมื่อสำเร็จการศึกษาระหว่างปิดภาคเรียน

4.4 ด้านผลผลิตของโครงการฯ

ผลการวิจัยด้านผลผลิตของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ พบว่า ในภาพรวมผลผลิตของโครงการฯ มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีความประพฤติดี มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ของโครงการฯ แต่ที่เป็นปัญหาคือ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการไม่ได้รับการติดต่อหรือความช่วยเหลือจากโครงการฯ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

4.4.1 ผู้ดำเนินโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ และสถาบันราชภัฏที่เป็นเจ้าของทุนควรจัดส่งข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนการดำเนินงานของโครงการฯ ให้นักศึกษาทราบเป็นระยะ ๆ

4.4.2 สนับสนุนให้อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ ทำงานวิจัยและผลงานทางวิชาการเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ สนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการศึกษาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ มีข้อค้นพบและประเด็นที่จะอภิปราย แยกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. จากการเปรียบเทียบโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า โครงการฯ ทั้งสองมีความคล้ายคลึงกันทุกด้าน คือ เป็นโครงการฯ ที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ โดยจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ มีแนวทางในการดำเนินการคือ จะคัดเลือกบุคคลที่มีสติปัญญาดีหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ผลิตครู เพื่อบรรจุเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถผลิตบัณฑิตสาขาวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาชีพครู เพื่อสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ข้อจำกัดของสถาบันราชภัฏคือ บุคลากรผู้สอนในวิชาเฉพาะด้าน เช่น เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ศาสตร์ และครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็นต้น มีจำนวนน้อยและหาบุคลากรมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาดังกล่าวได้ยาก สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏพิจารณาเห็นควรดำเนินการผลิตครูในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ ตามแนวทางโครงการครูทายาทของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีรูปแบบคล้ายกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย และถือว่าโครงการครูทายาทของกระทรวงศึกษาธิการและโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จ สร้างผู้นำทางการศึกษารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงจัดโครงการฯ ในทำนองเดียวกันขึ้น สำหรับข้อแตกต่างของโครงการฯ นี้ ระหว่างสถาบันราชภัฏกับทบวงมหาวิทยาลัยที่เด่นชัดคือเรื่อง ผู้รับทุน โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏจัดสรรทุนให้แก่บุคคลทั่วไป ส่วนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัยจัดสรรทุนให้แก่บุคคลทั่วไปและอาจารย์ในสังกัดสถาบัน เพราะทบวงมหาวิทยาลัยมีอาจารย์ในสังกัดที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ถ้าได้มีการพัฒนาอาจารย์โดยการดึงเอาอาจารย์ที่มีอยู่มาพัฒนาก็เป็นแรงจูงใจในการทำให้คงอาจารย์ไว้ในระบบได้ ส่วนโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏเป็นโครงการใหม่ และขาดแคลน

ในสาขานั้นจริง ๆ จึงต้องเปิดโอกาสให้แก่บุคคลทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินงาน พบว่า ผู้สมัครขอรับทุนของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏมีย่านน้อย ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์ของคณะกรรมการโครงการวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครูปี 2537 ของทบวงมหาวิทยาลัยคือ ไม่สามารถชักจูงหรือสรรหาคนเก่งที่มีความสามารถและคนดีซึ่งมีใจรักที่จะเป็นครูเข้าสู่วิชาชีพครูได้ ทั้งนี้เป็นเพราะการให้เงินทุนอุดหนุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี มีสติปัญญาสูง มาสมัครเข้าเป็นนักศึกษาครูนั้นต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัติ ฉัมคณิสร์ณ (2537) พบว่า ผู้สมัครขอรับทุนไม่ค่อยนิยมสมัครขอรับทุนนี้ เนื่องจากมีอัตราเงินทุนอุดหนุนอื่นจำนวนมากขึ้น ดังนั้น ควรจะมีการพิจารณาแรงจูงใจต่าง ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ขอรับทุนและควรเปิดโอกาสให้อาจารย์ในสังกัดสถาบันราชภัฏเข้าสู่โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถดึงดูดผู้รับทุนเข้าสู่โครงการฯ อีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่เป็นอาจารย์ในสังกัดสถาบันราชภัฏคงอยู่ในระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของคณะกรรมการดำเนินงานที่มีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้อาจารย์ในสังกัดสถาบันราชภัฏเข้าสู่โครงการฯ ได้ เช่นเดียวกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย

2. จากการสอบถามผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษาในโครงการ และผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏในระดับแรกคือ อัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อย ทำให้ผู้สมัครขอรับทุนมีจำนวนไม่มากพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัติ ฉัมคณิสร์ณ (2537) พบว่า ในแต่ละปีจะมีผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและได้รับการพิจารณาให้รับทุนไม่ครบตามจำนวนทุนที่จัดสรร เนื่องจากจำนวนอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อยมาก ไม่เพียงพอกับการครองชีพ ทำให้ไม่สามารถดึงดูดใจให้นิสิตนักศึกษามาสมัครขอรับทุน นอกจากนี้งานวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2540) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการครูทายาทซึ่งเป็นโครงการผลิตอาจารย์ในทำนองเดียวกันคือ อัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อยไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งรองลงมาคือ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการศึกษาล่าช้าไม่ทันเวลาหรือความต้องการ เนื่องจากการบริหารงานของโครงการนั้นแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ซึ่งมีกองการเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ประสานงานทั่วไป กองแผนงาน ทำหน้าที่ประสานงานกับกองคลังและสำนักงบประมาณเกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของโครงการ การเบิกจ่ายเงิน และในระดับสถาบันราชภัฏทำหน้าที่วิเคราะห์ความต้องการอาจารย์สาขาวิชาที่ขาดแคลน ดังเป็นที่ทราบกันดีว่าในระบบราชการ การจัดสรรและเบิกจ่ายเงินต้องมีการกำกับกับการเบิกจ่ายและใช้เงินอย่างรัดกุมเป็นขั้นตอน ต้องผ่านการอนุมัติเป็นลำดับ ทำให้การบริหารการเงินขาดประสิทธิภาพและไม่คล่องตัว การพิจารณาการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินให้เบ็ดเสร็จในจุดเดียวจะช่วยขจัดปัญหาด้านนี้ไป ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโครงการฯ เพราะเหตุว่าการประชาสัมพันธ์เป็นช่องทางที่บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน การประชาสัมพันธ์ที่ขาดประสิทธิภาพทำให้เกิดการชะงักงันของข้อมูลข่าวสาร สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 265) กล่าวสรุปว่า การจัด

ระบบการติดต่อสื่อสารที่ดีในหน่วยงาน เป็นหน้าที่ของนักบริหารหรือหัวหน้างานที่จะต้องคอย สอดส่องดูแลให้มีและอำนวยความสะดวกเต็มที่อยู่เสมอ การกำหนดตัวบุคคลในรูปของคณะกรรมการ ในการดำเนินงานของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏไม่มีประจำ และต่อเนื่อง มีจำนวนน้อย มีการสับเปลี่ยนและโยกย้ายตามระบบการบริหารงานของสำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ ทำให้ผู้ที่มารับผิดชอบคนใหม่ต้องเรียนรู้งานของโครงการ ก่อให้เกิดการไม่ ต่อเนื่องของการทำงาน การดำเนินงานไม่คล่องตัว มีความล่าช้า การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประจำจึงมีความจำเป็นและจะต้องกระทำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน แก่โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

3. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเกี่ยวกับโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับ สอนในสถาบันราชภัฏ จากแบบสอบถามนั้นแบ่งได้ดังนี้

3.1 ด้านบริบท

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษาในโครงการฯ และผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษา สำหรับสอนในสถาบันราชภัฏในด้านบริบทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ลำดับ ที่จัดไว้ไม่เหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาจัดลำดับ 1 ถึง 3 ข้อที่ทั้งสามกลุ่มเห็นเหมือนกันคือ นโยบายที่ให้นักศึกษาที่เรียนดีได้เป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ โดยให้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมเป็น เกณฑ์การรับเข้า ทั้งนี้เป็นเพราะการคิดค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นดัชนีวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็น รูปธรรม และการให้ผู้รับทุนได้มีงานทำเมื่อสำเร็จการศึกษาก็นับได้ว่าเป็นแรงจูงใจอีกวิธีหนึ่งที่จะ จูงใจคนดีและคนเก่งและรักในการเป็นครูอย่างแท้จริงเข้าสู่อาชีพครู ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2533) กล่าวว่า อาชีพใดก็ตามเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำ คนจะให้ความสนใจในอาชีพนั้นมากที่สุด นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สาขาวิชาที่รับเป็นสาขา วิชาขาดแคลนที่เหมาะสม นอกจากนั้นผู้บริหารสถาบันราชภัฏและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องคุณสมบัติของผู้รับทุนในระดับปริญญาตรี : ต้องเป็นผู้สำเร็จการ ศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายด้วยคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่า ความคิดเห็นของ แต่ละกลุ่มจะมุ่งสนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องและใกล้ชิด กล่าวคือ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏสนใจด้าน นโยบาย และคุณสมบัติของผู้สมัครขอรับทุน ส่วนนักศึกษาสนใจสาขาวิชาที่จะศึกษา และผู้สำเร็จ การศึกษาย้อนมองคุณสมบัติก่อนเข้ารับทุน จากผลการวิจัยคิดว่า ผู้บริหารและผู้วางโครงการ ได้วางนโยบายไว้เหมาะสม

3.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้บริหาร นักศึกษาในโครงการฯ อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท และผู้สำเร็จการศึกษา จากโครงการฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบัน ราชภัฏในด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มบุคคลทั้ง 5 กลุ่มมี ความคิดเห็นสอดคล้องกันจัดเป็นลำดับหนึ่งคือ การกำหนดให้ผู้รับทุนโครงการฯ ต้องมีผลการเรียน

ดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู เพราะครูเป็นอาชีพที่สำคัญในการสร้างคน การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพดีทั้งในด้านความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และคนดีเข้ามาเป็นครู จะทำให้การอบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเกิดศักยภาพในที่สุด นอกจากนี้เป้าหมายในการคัดเลือกและสอบคัดเลือกสามารถคัดคนที่มีความรู้ความสามารถสูง ความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ขณะนี้ทำได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เป็นเป้าหมายที่ถูกต้องตามที่ได้ตั้งไว้ อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาที่จัดให้ผู้รับทุนระดับปริญญาตรีปีละ 24,000 บาท มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการ ดังนั้น โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏคงต้องพิจารณาในการจัดสรรอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาที่จัดสรรให้แก่ผู้รับทุนให้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ และนักศึกษามีความเห็นว่าการคัดเลือกผู้รับทุนเข้าสู่โครงการฯ มีความยุติธรรม ย่อมแสดงให้เห็นว่าในการคัดเลือกผู้รับทุนมีความโปร่งใส สอดคล้องกับ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารและความเสมอภาคในยุคนี้นี้ ในการคัดเลือกและสอบคัดเลือกต้องทำด้วยความโปร่งใส สังคมสามารถตรวจสอบได้

3.3 ด้านกระบวนการดำเนินงาน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏในด้านกระบวนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับที่จัดไว้ไม่เหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาการจัดลำดับ 1 ถึง 3 ข้อที่ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความเห็นเหมือนกันคือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนของนักศึกษาในโครงการฯ ช่วยเสริมทักษะทางด้านความรู้ เทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะได้มาก ซึ่งเมื่อนำโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏเปรียบเทียบกับ การดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ไม่มีการดำเนินการในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏมีความเข้มข้นกว่าในการมุ่งให้นักศึกษาในโครงการฯ มีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นครู ดังที่ ฉลอง ภิมรัตน์ (2525) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความศรัทธาในอาชีพครู พบว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักศึกษาให้หันมาชอบอาชีพครูโดยให้นักศึกษาได้เข้ามาเรียนครูได้ผลเพียงประมาณร้อยละ 15 เท่านั้น ถ้าต้องการเปลี่ยนเจตคติให้นักศึกษาหันมาชอบอาชีพครูให้มากขึ้น ควรจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการนี้เป็นพิเศษนอกเหนือจากการเรียนในสถาบันราชภัฏอย่างเดียว สอดคล้องกับการศึกษาติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนของวิทยาลัยครูอุดรดิตต์ (2536) พบว่า หลังจากการฝึกอบรมประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนแล้ว นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และคุณลักษณะมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าการที่เชิญมาให้ความรู้แก่นักศึกษาในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนมีความเหมาะสม สรุปได้ว่าลักษณะของการจัดฝึก

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ จะทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นครูดีมีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ และในการเรียนการสอน อาจารย์ที่ปรึกษามีความเห็นว่าการเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้แก่นักศึกษา นอกจากนั้นผู้บริหารสถาบันราชภัฏ และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงการฯ นี้เน้นพัฒนาให้ผู้รับทุนมีคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู แสดงให้เห็นว่ากระบวนการดำเนินงานตลอดจนการจัดกิจกรรมให้แก่นักศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

3.4 ด้านผลผลิตของโครงการฯ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏในด้านผลผลิตของโครงการฯ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความสามารถในการนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการเรียนการสอนได้ดี รู้จักแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ถ้าคิดกล้าแสดงออก ในด้านบุคลิกภาพนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีสุขภาพจิตดี มีความประพฤติดี ในด้านมนุษยสัมพันธ์นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ตามที่ดี เต็มใจปฏิบัติตามมติของส่วนรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของผู้อื่น ในด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ มีความผูกพันและเห็นคุณค่าของการพัฒนาคนและมีความภูมิใจที่ได้ประกอบอาชีพครู ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีความรับผิดชอบ ชัยนอดทน ซื่อสัตย์ มีความอดสาหะ มีความเมตตากรุณา มีวินัย จากผลการวิจัยเห็นได้ว่า นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมที่จะเป็นครู ซึ่งผู้ที่มีอาชีพครูจะต้องมีมากกว่าอาชีพอื่น ทั้งนี้เพราะนักศึกษาของโครงการฯ ได้ผ่านการคัดเลือกมาหลายขั้นตอน จากคะแนนเฉลี่ยสะสม ความประพฤติ เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ชัยนอดทน ใฝ่เรียนใฝ่รู้และเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ จึงทำให้นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ มีวิญญานของความเป็นครูที่แท้จริง พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมให้มีความก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ เวทการ (2533) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) กรมการฝึกหัดครู (2535) ที่พบว่า ครูที่มาจากโครงการครูทายาทซึ่งเป็นโครงการในทำนองเดียวกันนั้นมีความรู้ มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความรับผิดชอบ

4. แนวทางในการพัฒนาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยประกอบศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มโครงการฯ คณะกรรมการดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนวทางสำหรับพัฒนาโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ ดังนี้

4.1 ด้านบริบท

จากการวิจัย พบว่า จำนวนผู้สมัครขอรับทุนมีจำนวนน้อยไม่มีโอกาสได้คัดเลือกผู้รับทุน ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้อาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏเข้าสู่โครงการฯ ได้ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้รับทุน ทำให้โครงการฯ ได้มีโอกาสในการคัดเลือกผู้รับทุนมากขึ้น ถึงแม้ในปัจจุบันเมื่อพิจารณาจำนวนทุนที่สถาบันราชภัฏกำหนดไว้ และจำนวนผู้เรียนยังคงตรงตามที่สถาบันราชภัฏต้องการ แต่ถ้าได้ให้โอกาสแก่อาจารย์ของสถาบันราชภัฏที่อยู่ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนได้ศึกษาต่อ ก็จะเป็นโอกาสที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของสถาบันราชภัฏ

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

จากการวิจัย พบว่า จำนวนอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อย ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษาของผู้รับทุน และเมื่อเปรียบเทียบกับผู้รับทุนในโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏได้เงินเพียงกึ่งหนึ่งของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ดังนั้น ควรเพิ่มอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษา โดยจัดสรรค่าใช้จ่ายส่วนตัวให้เป็นรายเดือน ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษา เบิกจ่ายได้จริงตามที่สถานศึกษาเรียกเก็บ จัดสรรค่านั่งสือเป็นรายปีโดยมีวงเงินจำกัด

4.3 ด้านกระบวนการดำเนินงาน จากการวิจัย พบว่า

4.3.1 การเบิกจ่ายเงินทุนอุดหนุนการศึกษาล่าช้า ไม่ทันเวลาหรือความต้องการ ดังนั้น ควรปรับปรุงแก้ไขระบบการจ่ายเงินทุนอุดหนุนการศึกษาให้เบ็ดเสร็จอยู่ในจุดเดียวกัน เพื่อให้ทันเวลาและความต้องการของผู้รับทุน

4.3.2 เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ของโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏล่าช้าและไม่ทั่วถึง ทำให้จำนวนผู้สมัครขอรับทุนมีจำนวนน้อยแทบไม่ได้คัดเลือก ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏให้กว้างขวาง เพื่อให้ได้คนดี มีความรู้ ความประพฤติดี และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มาสมัครเข้าโครงการฯ เพื่อให้โครงการฯ มีโอกาสเลือกมากขึ้น

4.3.3 โครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏไม่มีคณะทำงานประจำและต่อเนื่อง ดังนั้น สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏควรมีหน่วยงานซึ่งมีคณะกรรมการทำงานประจำรับผิดชอบในการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อสะดวกในการบริหารงาน การติดต่อขอคำปรึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การติดตามและประเมินการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ปัญหาให้ทันเวลาและเหตุการณ์และการประสานงานโครงการฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะได้เป็นหน่วยงานที่เป็นจุดรองรับการจ่ายเงินทุนอุดหนุนการศึกษาตามที่ได้กล่าวไว้ใน 4.3.1

4.3.4 อาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันราชภัฏและทบวงมหาวิทยาลัยไม่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร ของโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ ดังนั้น สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏควรมีการประสานงานระหว่างสถาบันราชภัฏและสถาบันผู้ผลิตอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสถาบันที่ผลิตอาจารย์ตามโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏได้ทราบและทำความเข้าใจสาระสำคัญและแนวทางการผลิต ตลอดจนนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการผลิตอาจารย์ ซึ่งอาจจะจัดหารูปแบบและช่องทางการประสานงานที่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน เช่น ข่าวโครงการคุรุทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ หรือ จุลสาร

4.3.5 จากผลการวิจัย พบว่า งบประมาณในการฝึกอบรมประสบการณ์วิชาชีพเสริมในภาคฤดูร้อนไม่เพียงพอ การแจ้งระยะเวลาในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อนกระชั้นชิดเกินไป วิธีการที่ใช้เน้นการบรรยายในห้องเรียนมากกว่าการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพเรศ อังกรภินันท์ (2539) พบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้ดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณ รูปแบบการจัดใช้การบรรยายมากกว่าปฏิบัติ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกแต่ละวันมากเกินไป ผู้บริหารโครงการควรพิจารณาปัญหาที่พบอย่างจริงจัง เพื่อจะได้ปรับปรุงวิธีการและงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมประสบการณ์วิชาชีพในภาคฤดูร้อนให้มีประสิทธิภาพโดยจัดหางบประมาณในการจัดฝึกอบรมจัดกิจกรรมโดยเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้อย่างมีความสุข นอกจากนั้นควรแจ้งระยะเวลาในการฝึกอบรมให้นักศึกษาทราบก่อน 1 เดือน เพื่อให้นักศึกษาเตรียมตัวได้ทัน ในการจัดฝึกอบรมควรมีการหมุนเวียนสถานที่จัด เน้นการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4.3.6 นักศึกษาของโครงการไม่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารตลอดเวลาที่อยู่ในโครงการฯ ดังนั้น ผู้ดำเนินโครงการฯ สถาบันราชภัฏที่เป็นเจ้าของทุนควรจัดส่งข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนการดำเนินงานของโครงการฯ ให้นักศึกษาทราบเป็นระยะ ๆ อาจจะเป็นรูปแบบจุลสาร ซึ่งมีการสอดแทรกบทความทางวิชาการดี ๆ

4.4 ด้านผลผลิตของโครงการฯ จากการวิจัย พบว่า

4.4.1 ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ ไม่ได้รับการติดตามจากโครงการฯ ดังนั้น สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏควรจะได้มีการติดตามและประเมินผลโครงการฯ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และแจ้งให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ทราบ หรืออาจจะเชิญผู้สำเร็จการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการฯ บ้าง เช่น เป็นวิทยากรในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในภาคฤดูร้อน

4.4.2 ผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการฯ เลือกที่จะเข้าโครงการฯ ถ้ามีทุนให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ดังนั้น น่าจะขยายทุนให้ถึงปริญญาเอก โดยเปิดโอกาสให้อาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏเข้าสู่โครงการฯ ได้ ทั้งนี้อาจจะขกเลิกการให้ทุนในระดับปริญญาตรี เพราะบางครั้งผู้รับทุนระดับปริญญาตรีไม่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดิมที่เป็นความต้องการของสถาบันราชภัฏ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาและติดตามผลการรับราชการชดใช้ทุนของผู้สำเร็จการศึกษา โดยทุนโครงการครูทายาทระดับอุดมศึกษาสำหรับสอนในสถาบันราชภัฏ เพื่อสำรวจถึงปัญหาและความต้องการที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาอาจารย์เหล่านี้
2. ควรจะได้มีการศึกษาถึงความสอดคล้องของสาขาวิชาที่สถาบันราชภัฏต้องการ สาขาวิชาที่ผู้เรียนเรียนกับจำนวนและลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อจะได้วางแผนกำลังคนให้ ได้ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย